Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1925 шера деиз ◆ ШИНАРА, 27 ИЮЛЬ, 1982 ШУ. ◆ № 89 (6655). ◆ Мах 3 кеп.

ЮБИЛЕЙНИ КОМИССЕ ЗАСЕДАНИ

24 июле КПСС Нохч-Гіалгіай обкома шоллагІча секретара Л. Д. Магомадова председателаш дешнаш хиларера республиканский юбилейни комиссе заседани. Цига ладийриар СССР хьаяь 60 шу. Нохч-Гіалгіайчен автономе 60 шу. нохчийн гіалгіайн шоай лоІамагІа Россеи юкъеллаха 200 шу дизара дечаза деношца город Грозни кхъхьегамхошца еча нийчонах КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара Н. И. Семенова бийча хоамата. «Динамо» яхача стадионе хургІнола республика халкъа выставка нарогІдаьнарийн выставка кийчъяра балхаш мишта лел дийцар КПСС обкома промышленно-транспортни отделе заведующе Ю. В. Кузнецова. Юбилей йолча хина хургІолча театрализованийн цІеІх дийцар КПСС обкома секретарь М. О. Кулуртанова. Цул ю хоІм бир Москве ца шера 12 — 17 октябре ца ІаІ. ДІахьоргдолча Нохч-Гіалгіайчен литература, искусства деношца кийчо ярца дайна.

Юбилейнийн кийчъуш республика кхъхьегамхоша йовржаьнча социалистически яхьах лаьча дийцар облсовпрофа председателе І. Г. Олешкинова.

Юбилейни комиссе заседани чанхйоалийр Л. Д. Магомадова дезача деношца кийчо ярца гІуланх доагІаІа нулгалхой теркам тІабахийтар ле дешаш доІа балхаш шоай ханнахьеи дикен чакдаха дешаш хилара.

ЦА ДОЙТАШ ЧУЭЦА ЯЛАТ!

БОЛХ ЦІЕНА БУ

Укх тІехьарча шерашка ялат чуэцара дола декхараш толаме нхоачашлеш хьабоагІа Назрановски района «40 лет Октября» совхоза къахьегамхой. Дуккагіча лаьккъе из вІаштІехьдоал ахархой массаза а лаьтта леладара культура ланхьяра уйла еш хиларах. Укх шера а ялат дІадувш лола лаьтта дика нийчдир органически а минеральн а удобренешца хьаьнДеш. Цул тІехьаІа кхы а подкормка йир. Цудухьа, хаоттамо новкъарло ль яле а дика хьийкъад ялат. Хіанз укхаза хІара гектара тІара 25 центнер ка бола ялат чуэц, планагІа йоагІар 20 центнер йолаш.

— Дика хьувнъам лурйбола ялат хьалхедар толама хьалхара доІа мара даш. — йоах совхоза керттерча агронома Чумакон Мухьмада. — Хіанз чоаІа лоархІаме да из цхьа фийг боа ца беш ловацача хана деррига а чуэцар. Цу дешашта тІаерзаьй я тха берригача механизаторийн а совхоза кулгалхой а уйлаш. Къаьстта теркам тІабохийт оаха балха дикал лакхъяра. Масала, кІи-марса балхаш дІадоладаьча хьалхарча деношца хІара комбайнера лаьрххІа йолча моттигера ялат чуэца дезаш норма яр. Цудухьа ялат гектарашка диллача дуккагІа чуэца тІерташ сихйора механизаторашца шоай комбайнаш. Цу тІулакхо хьувнъам чуэцара дикал лохйора. Цудухьа оаха хІара комбайнера гектарах йола норма дІа а яккха чийца ялат центнерех доапхаргдолаш оттаяьй. Болх ництта вІаштІехьбаьчкачул тІехьаІа цхьа фийг боа а ца беш ялат цІена чуэц комбайнераша.

Деррига а 2400 гектара тІара ка бола ялат чуэца дезаш ба укх шера совхоза къахьегамхой. Царех 542 гектар муих ба. Іа бола ялат пхийтта балха дийнахьа чуйца даккха лаьрхІад. Дагалаьцар чакхдаккхара шатовски хьисапе вІашагІъеллай совхоза керттерча агронома Чуманов Мухьмада кулгаллеш йола уборочни комплекс. 24 комбайн юкъейоагІа комплекса.

— Поачню, мисхо лаьтта дужадаьд ялат. — йоах совхоза керттерча инженера Кодзоев Закрес. — Из бахьан долаш чуэца хала да из. Хіанз аьлча цу тІулакхо техникана чоаІа ниІ бу. Цхьайолча хана цхьатарра шийккхоъ комбайн йохаш моттиг нийелу. Царга балха ха лехьа ца йоаийтара, уж сихха кхай тІа тоае вІашаІтІехьдаргдолаш оаха уйх шера комплекса юкъейоалаьй шоай сварка еш йола агрегат я шиъ «техничка» а йолаш лаьрххІа звено. Цунна юкъейоагІача болхлоша: наладчикаша Длауров Аюпа, Арчаков Гирихана, газоэлектросварщика Гаракоев Султангире шоашта тІадилла декхар дика хьоачашду. Цап дечоа раьза ба комбайнераш а.

Ництта, шоай болх хьаькъалца вІаштІехь а баьккха, ялат сихарІен дикагІен чуэцара ка керда резервашл лехаш, уж шоай балха юкъеккхулаш хьабоагІа хІанз совхоза къахьегамхой.

Со совхоза кхай тІа ихьачача хана беррига муих чийца а бакина № 1 йолча отделене йІа чуэца дІаболабеннабар комбайнераш. Кхай тІарча стане дІаоттаяь латт дІа-хьа лела агитпункт. Цу тІа хьалтеха «молния» йоаІ. Цо хоам бу сІелхан комбайнера Зурабов Ахьмада 280 центнер муих аьрдалга. Хьаьта водителаша Беков Закречи Албогачиев Мухьмаден комбайнерашкара хьатта хІаране 350 центнер муих дІабихьалга.

Цхьаьнисна тІехьа шоллагІъяр йолаш сих а ца луш йолх кхай тІа гІолла комбайнаш. Іха ницца лаьц. Цудухьа сихлац комбайнераш, цар еррига агрегаташ ялат кІалхара эпача боарамагІа хьатедара лаьрххІа приспособленеш ехка яле а.

Іхайца го а тесса тхона дуьхьала йоагІа кхо комбайн. Къаьстта белгала я царна юкъе йоагІар. Цу тІа мисхо лоарлаеш цІе вымнел агІа. Хьалхара ши комбайн цІаьхха сецар. Фу хиннад хьажа отделене управляющеца Акиев Уматирена цхьана царна тІадолх тхо. Цу сахьате хьатІаккхьчар технически гІулакх дара звено а. Бакъда, из эшаш моттиг ницелаьлаьр. Комбайнаш совцар бахьан кхыдар. Шийна хьалха водача новкъосто ялат хаттахьа хьоихаш долга йІарга ма дайнне из сигнал теха сона я ваь пунах бехк баьккхар Зурабов Ахьмада. Бехк баккхарах эгІал а ца йолаш:

— Баркал, хьона, Ахьмад, ал хаттахьа болх белга, бакъдар аьлча, сайна дика хоалун дацар сона. Кхы цу тайнара гІалат сайгара на лаьлийта хьоькаргра со. — ньна ший комбайна тІа юха тІахийна механизатораша. Цу гІулакхо къаьгга хьахьокх совхоза механизатораша доа а ца беш еррига ялат чуэцара йоаккхо елга.

Социалистически яхьа итогаш еча хана къаьстта чоаІа хьож комбайнераша бечв балха дикалга. Цудухьа атта дац яхьа хьалхле лелас. Лаккхе цІераш ньхачарел совгІа болх цІенси дикеи хьабечарех ба комбайнераш Теркаиев Ахьмад, Хучиев Махьмад, Кантышев Іийса. Цар шоай балха опыт шерра дІаІевзийт совхоза кхыча комбайнераша.

Х. ШАДИЕВ.

ТІЕХХЬАРА ГЕКТАРАШ

Цхьан мугІаларІа дІа а эта тІехьхьара 50 гектара тІара ялат чуэца йолаелар «Надтеречный» совхоза комбайнаш. Еррига а 8 я уж.

— ДуккагІдола ца бола ялат хьажкарг ардари цхьана долаш чуэцаш да оаха уйх шера. — йоах цу боахама керттерча экономиста Эдилсултанов Леме. — Ялат сиЗен цІенси чудерзаде белам бале хІанзарча хаоттама хьалашца кхыча тайнара болх бе йийш йолаш а даш. Хіанз аьлча, хьенха касарех іо а зилла доГІо доацаша доькъа ца луш касарех уллаш ялато шиннехо ди доккхи. Цу юкъа из талха а мег. Хіанта, вайна ма харца, доГІа кест-каста ма дозаий тІехьхьара ханз.

Тайна болх комбайнаш. Ялат доа на деи цІена чуэца тІерташ сихлаш уж механизаторашца. Комбайнаста тІехьмоа хьежкача ялата кхыгий лаьлаг а боацамта хьежка я. Цхьа ца йийла ньхьи комбайна тІаоа ніІ байракхилг лостаю. Комбайна бечер ялата йоаІаг хоам беш лестаеш я из.

— Цу комбайна тІа ваІар сонтеа тоханигІа кота механизатор Дешнев Іумар ва. — йоах боахама рабочеиа председателе Тербуганов Шамада. — ХІанаг 2600 центнер совгІа ялат аьрдад цо.

Шамада дешаш даккдеш санна я мисхо лоарлаеш цу комбайна тІа ягІа цІе вымнел. Ялат чуэца доладийна дена механизаторашта юкъе ньрийча социалистически яхье хьалха волаш хьавоагІа Денисен Іумар.

Цхи комбайна хьатІаІоагІа Макаев Іийсес лехкаш йола автоматийн. Кхай тІара хьатта ялат дІаккхьаьш лелаеча шоферашта юкъе ньрийча яхье массехкалла ихьовлагІа моттигаш ньхьаь Іийсес а.

Яхье хьалхалаттачарел тІехьа ца бисе гІерташ шоай ниІ дІакхочар деи юкъехьеташ ба комбайнераш Нунаев Хьусеин Каиев Абуседи, шоферашца Шангиев Хьусеин Диаев Нурдин. Балха кормаш диина тІехьхочашъю цаоех хІаране.

Хьалхийна латтача деккхарех дика лоархІаеш хьайоагІа цхьаьн чах мукІадахеп. ТІоаха лаьтта ахси, доацьара ян культураш дІаен деккхарийла йола ипатовский ТІисапе вІашагІъеллача ялат чуэцара - транспортни комплекса юкъейоагІача звеной коллективанан а.

Масала, ялат чуэца дельхийна 700 гектарех дукха хІама на эпин 600 гектар ецаш чах мукІадаьлъ барнаб механизаторашца. Царна юкъе ньрийча социалистически яхье хьалха Ахмадов Вахен Шихиров Абубакарн ца. Дийнахьа ши балха норма ю царех хІаране. Ництта оасаре къахьегаш хьавоагІа лаьтта оахарийта юкъе ньрийча яхье хьдданза хьалха волаш хьавоагІа Битиев Нурид а. Ший новкъосташца 400 гектар совгІа лаьтта аьхад цо.

Хьинаре болх бу ялат чуэцара вІашагІъеллача комплекса юкъейоагІача техника на доал де, из ехачь тоае ешаЗ эпенца: а. Ялат чуэцаЧи, лаьтта оахача, хьажкаш дІаовча, кхыча еррига производственни участкашца кхача а техникаЗ хьажа а ехоабу цу эпенона юкъейоагІарашца.

— Ялат чуэцаЧи хана ы лунха а бапар тха болх, цхьабаньца ихьаш чах мукІадаха, лаьтта аха, хьажкаш дІаоЗ йолаЧичул тІехьагІа дикаЗ тІаихийтар из. — йоах механизатор Шихиров Саид - Ахьмада. — ХІанта а хьалхийна лаьтта денхарашца толаме ихьачанде нарогІдоал тха эпенона.

М. ХУМАДОВ.

КПСС обкоме

ХЬАЙБАЙ БОАХАМ ДЕГІАБОАЛАБАРА — ХАДДАНЗА ТЕРКАМ

КПСС Нохч - Гіалгіай обкома бюрос дийцад хьайбай боахам дегІабоалабеча долча пІенхаштгарча ихьачамбоацарехи 1982 шера хьайбай продукци яккхарен кийчъярен планаш хьаддо ихьачашъяра де дезарехи дола дош.

ТІаийцача соцам тІа белгалду, Іан замалахьа хьалаш чоаІахис хиннадалс а цхьайолча районашца, колхозашца, совхозашца Іалашдаьд хьайбаш тІера ца делийтар, уж дебилга. Фермай оасарле йийьй, паччахьалхенга дуккагІа дехкад дулх, шура, тха. Оалхазараш дебадеча дика хуоцамаш хиннад. Толаме карасрашеш я къулбаседа - Кавказски бройлерни птицефабрика хьалхарча артІаш низалаш.

Цунна цхьана долаш да пІенхаштта ихьачамбоацараш, «Іан замалахьа хьайбаш дика кхабира, 1981 — 1982 шерашка республике хьайбай продукци дуккагІа яккхара а кийчъяра а де дезарех» бола 1981 шера 12 октябрера КПСС обкома бюрои Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советеи соцам ихьачашбелга во лел. НГІАССР юрта боахама министерства, «Чеченингушвино» объединене, кхыча юрта боахама ведомствай колхозашеи совхозашеи ихьачашъьяц доакъара цехаш болх бе йолаллийтара, доакъараш хьайбашта дІадаларе кийчдара, бактериальни закхеска а тохаш чах силос яра, дика вІаштІехьа а даьккха барда кхахьара еина заданеш. Деттача доаханнеи, шинарашеи, хьакхарчашеи осеменени елга во лел. ЛерттІа доал ца лоаттабарахи колхозашкареи совхозашкареи цхьайола доакъара цехаш болх на беш лаьттай, хьайбаш ханнаннахь ца ихьолабаш моттигаш хиннай, хьайбай овсарле лохъеннай, хьа цадоаккхаш дисад дукха дулхи шуреи. ДІадахача шераца ниІсдича дикка дуккагІа дайнад доахан.

Юрта боахама министерстве боахамашка ах шера дукха дайнад доккхий доахан, хьакхарч, жа. ЧоаІа лохденнад хьайбай продукци йоаккхилга а кийчъелга а. Юкъера лаьрхІача Іаттагара йоаккха шура соахкарча цу ханаца ниІсдича 104 кг. кІезигІа л, юкъера лаьрхІача ихьаи устагІан тІера хьадоаккха тха 1 кг. КІезигденнад, хьакхарч чуотталь доаттаеча ден-бус тІаихета доал 1,5 кг. совгІа лохденнад.

Къаьстта ю да «Минеральный» совхозе ихьоабача Іаттагара шура яккхар. ДІадахача шераца ниІсдича 226 кг. кІезигІа я из. «Горен» совхозе — 110 кг. УстагІан тІера доккха тха геттар кІезига да «Серноводский» совхозе — 2,1 кг. Шелковской района «Красный пахарь» ихача колхозе 100 зайцо 48 іаьхир мара ваьлаг. Наурски района «Красное знамя» ихача колхозе — 52, Ленина цІерагІча — 55 іаьхир. Министерстве боахамашца дуьх доаьнхаьна 27 процент, шура — 0, тха — 20 процент лоаденнад.

Фермашка ю лел ветеринарийн болх. Министерстве дехаь доагІар хьадехан рационашца ветеринарийн служба белхахошкарг, боахамийн кулгалхошкарг спецпоаІаьнашкеи. Ца оаьхьи доаІан чІорагІа даьрзад хьайбанга хуьла лиларан, хьайбаш дуьхьагІа доа.

Дуьла даккхийра чІоаІа тІехьхочаш лаьц а ю кхы ойкеи ца министерстве ихьачашъ ньрийча социалистически яхье хьалха Ахмадов Вахен Шихиров Абубакарн ца. Дийнахьа ши балха норма ю царех хІаране. Ництта оасаре къахьегаш хьавоагІа лаьтта оахарийта юкъе ньрийча яхье хьдданза хьалха волаш хьавоагІа Битиев Нурид а. Ший новкъосташца 400 гектар совгІа лаьтта аьхад цо.

Хьинаре болх бу ялат чуэцара вІашагІъеллача комплекса юкъейоагІача техника на доал де, из ехачь тоае ешаЗ эпенца: а. Ялат чуэцаЧи, лаьтта оахача, хьажкаш дІаовча, кхыча еррига производственни участкашца ихьачашъ а техникаЗ хьажа а ехоабу цу эпенона юкъейоагІарашца.

— Ялат чуэцаЧи хана ы лунха а бапар тха болх, цхьабаньца ихьаш чах мукІадаха, лаьтта аха, хьажкаш дІаовча ЧичулаЧичул тІехьагІа дикаЗ тІаихийтар из. — йоах механизатор Шихиров Саид - Ахьмада. — ХІанта а хьалхийна лаьтта денхарашца толаме ихьачанде нарогІдоал тха эпенона.

М. ХУМАДОВ.

Іаьхьаьнна ихьачашъ чечерь ІаІагІа йоаІа йолаш ІаІагІа ДІадоаІ и Нохчийн - Ингушски районерча Нохчийн - Мохь ихьачашъ ирзагІаьрна ницелаьлаьр шоай ледарийн производственни бригада. Сонхка шоай іу ньнал Деи ниннеен участкера цу шоай ледарийна чуйнцар Цаьаьн тесина ІІаьра 65 центнер ихьачашъ. ІІаьлта уьх шера цар чуйна ирзаІ ІІаьра тестара тІара 10 центнер ихьачашъ.

СУРТА ТІА: Нохчийн-Мохь ихьачашъ ирзаьрна ихьачашъ шоай ледарийн производственни бригада доаньхьийнай шоай школа директорийна Х. И. Ахьмадова йолча ирзабьнаьр.

Б. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ТЕХНОЛОГИЙ ТОЛАМ

Геттара дикеи ихьачашъ ка ирзаьрна шера. А. Шерипова ІІерагІча Грозненски механизированни механизаторийн чакхдоахача заьлла ІІ-2 установка колективе Цаьн мехка а ресурсонна а лелаьчча ІІаьнна ІІаьра ма бола. ІІаьра ньхьаьлаьрна заьлла ІІаьнна ІІаьра ньрийча социалистически ньхьа ихьачашъ а заьлла профессия ньхьа ньхьа а заьлла ихьачашъ ньхьа ньхьа ньхьа

ХАЛКЪЙ ДОТТАГІАЛАХ ДАЬННА БЕРКАТ

МОАКХАЗ САННА ЧІОАГІА ДА

Укх карарча шера берригача мехкан, еррігачи предприятешкеи учреждешешкеи Іальмате бойкан болх ліболибаьд дуккхача къамех латтача советски халкъа вахара дезачаленна — СССР хьаль 60 шу лиэара къахьегамхой бихи ма боаттІаре накъатІолга Іаламлар духьа, хІаьта нохч-гІалгІай халкъа кхы а шозза дедерзда 1982 шу — Нохч-ГІалгІайчен автономе 60 шуна ший іоламатІа Россеен юкъеллха 200 шуна дузаш хиларах.

Деррігача советски халкъо а санна, тха совхоза къахьегамхоша дуккха саьна Даьхенна къахьегама совгІаташ кийчду. Цу балха лоснаш телаш берте латташ йолчи совхоза партхомо, пеховой партийни организацеша йовхо ю юбилей производстве хьинар къахьегарца, производственни общественаЛа хьинар айларца, советски патриотизмах социалистически интернационализмах уйлаца пахи кхетам балаш беш болча идеологически бахьх боарам айбарца белгалъхьар духьа.

Сийлаь - боккхача Октябрьски социалистически революце классовни къамаш Іалаца гІабаш доха а дах хьаьвий керда тайна пачхьалкхе — вай сийлахь-боккхача мехкарча деррігача халкъашта вошал, найсхо, аІаьнг ГІоновъостал, деррига къамаш шоайІа гаргадолхилга Іальидаь йола Советски социалистически пачхьалкхе.

1941 шера ціаьхха, тиллача балхагІа вай мехках лаьтча фашистски Германе ціеххашта кхерам тІатессадар советски общественни строй, СССР халкъий доттагІаш, СССР халкъаш доттагІаш, долаш хиларах, коммунизма, партІатон идеалашта ца бьлам боацаш мутІахьа хилар бахьан долаш Советски Союзо исторически коталло якъхар фашистска Германеца лаьттача ціеп ца.

Хоша за, СССР халкъий доттагІаш дохаргиларах фашистски идеологаш чІоагІІа лоп тайна хиннилга. Цхьаьбахьа, цу политикашта хиннар хиланзар, вешта, ма а ниіа йиш йолаш а мичаа дар, хІана аьлча вай халкъий доттагІаш чІоагІІеннаш граждански ціена ціера юкъе, хьалхарча пятилетний шерашка советски наьхьа турпалчи къахьегаме.

Сийлаь - боккхача Майлехьа ціеп ца даьхьа лоацаш хиннича сона шийна біргагора вай мехка халкъий доттагІаш ниі. Шекхьа а вицлургаш сона сох ціена легчик вар духьа йолла хІаьа лаьмнаш тхоьй вежарлаьрг коцалаьр. Советски Союза Турпал Ерофельский Африкан Плотонович. Ціена заьнгаш кхочаш дикагІа мишта ергьа, летни гІулакха гоаІІа сихагІа лаьхьа мишта ергьа сога хьаьвокхар духьа лаьрхІІа са самолета ціа а хьаьа соца воагІар из монстагІчоа Сомбаш етІа.

1944 шера біьстан ахьве деиз ціоп чакаьлаьлца ишаьн самолета ціа хиларах сон сона духьа вежаш хинна са штурман Николай Иванович Глазкови. Моллагіча ціена хьалашка ийсвелча а вохашар из. Цу доттагІашта чІоагІа халахийтаро дайсера полковник Глазков Николай 1980 шера Волгограде кхеллхаьа аьнна хьахеачи.

1982 шера со волча хьоашагІа вешн вар тха аскаьрялье штурман хинна, хІанз Полтавски педагогически институте кафедра заведующи, йилхий доктор вола Павел Моисеевич Денисов. Оаха цаьнна а хоалабаш кхьаташ діаьхьа а ухийташ лоатабу бувзам, нагнагаьха вІашагІа а ваьг.

Эгтара ціеьхьагІа хилар цу тайнаьрг вІашагІихетар 1970 шера Москва. Шеко йоацаш, цу деррігача хІаьмша дика новъостал ду соца партхома секретарь. ТІекка ветеран хиларах тарра дешь батІачи пагиркошка, коаІача болгІ ца. Долихьа-Юртен ТІоІ Юртен бахьча пахаьа вІаьнаІ нийтачча хана беседаш еш. Уш беседаш ечи хана лаьхьгІіарш діаьхьабе ціеп со советски халкъо фашистски Германе дуьхьаьл цІ ІІІІІ ца хьалашка бьеб ціеп.

Дукха миллионаш болча

ШИЙ ДЕКХАР КХОАЧАШДЕР

Литейни цеха резино-технически изделей участок, «Автоспецоборудование» яхача опытно - экспериментальни заводе дикагІчарех цаІ лоархІаш я из. Укхаш гуш бац лоаладечи металла ціе ала, діаса делхац ціе сийташ, бакъда, литейни цеха чу санна йийхи м и. Хіана аьлча, хьа мел еш йола ладелеш эшшача боараме йовхал лоттаеш ца хилча дика хургьаьц.

Покхи ца укхаза къахьегаш йола коллектив. Ціе сагах латт из. Ер вурийттаІагІа шу да укх участке Габастаев Махьмад бригадиралла болх беш воаш, бикъла цун къахьегама никъм кхы а біьхьагІа ба. Бархі шера слесарь-сборщик а воаш заводе къахьойІгад Махьмада укхаза валехьа.

— Хіана безабелар а хаьсона ер болх, — ихаш дуьн Махьмада. — ХьалхагІа слесарно сборочни цеха чуйоагІаш ма прийл ер участок. Чоалхаьнен геттара бекхо кхамен укхаьлра болх белаьнаь, цхьанне а безам баьнар укхаза болха ва, е веча я дукха ха ялалехьа діаьбовлар, кхыча участке діаьхийта тхо болх бе яхаш заявленеш а пъеш. Ніаьта хІанзара пр санна ялар участка оборудованиг а, хьабеш бола болх дукхагІча даьхьа кургташца бе безаш хулар. Еррігача заводе цехашка ціолла чакхваьлар со сайна болх бе раьла болчи болхлоех бригада вІашагІтохаш. Хіана геттара барт тайна. ВІаьнг ІІІмерза болаш, деррига дика а во а юкъара долаш къахьег оаха.

Барт-цхьоаріо. Іамерзя, вІаьнг новъостал дар — из ба хІанз бригада сай доакхаш болх бух боаца хьаст. Цхьаьн дезале санна укх бригаде къахьегаш ба нохчий, ерсий, украинаш. Хіаьта цхьаьхха а цхьа белгало я укх бригада — ціенеІІа бархІ саг кхалнах ба. Болх хоза ба-кх ньна біу ца кхьажаш, шоай сменин задеш 1,5-зза ціехьоа чаштеш, даим социалистически яхье хьалхалаттаршта юкъе болаш хьабоаІа уж укх ціехьарча массехи шера, цудухьа бригадирах шийх а цун новъостех а дика мел дар мера алан кулгалхоша а профсоюзни партийни активиташа а.

— Тхона массанена а масал телар, оаха тхой дайнаьнна санна сий дер, тха хьехамча санна лоархІ оаха бригадир Габастаев Махьмад ше а цун бригада хІара болхло а, — ихаш дуьй цеха профгурупера Рузанов Евгений, — сона хетачох цхьа бригада ни біьрчача заводе а ер санна хьаьмала къахьегаш. Из бригада ніиттаІ Волаш деррига ГІулакх ніаьнг ціехьаьнаьхан духьнол Махьмада ніийна карагІдаьлина хІаьма лоархІ оаха массанена а.

Из ГІулаьнх ніиттаІ дика вІаьнгіехьаьнаьхан ніиттаІ ка-рагІдаьлинад хьона, аьнна шийта из даьча хаттара йоп а дуьй. Махьмада лийнар шийх а доацаш, ший бригада болхлоехи шоаш дечохи лаьна дар.

Дукха ніийсъеннаьр хаьлоаш Дуьца къамаьл а доаш хала дар кохьаьнна массанена а, бакъда, шоай бригади юкъарча собране берригаш и рийла а болаш сонам бир — мел дукха хьалоаш ніийсъелларах бригада барт бохаргбовцилген шоайта тІидолла моллагІа ГІулакх, мел хаьлен чоалхаьнен из хиларах, дилла кхоачашдергхилари. Цох дола баьъдола тешлаш дукха да. Укх вурийтта шера цхьа болхло діаьнаьнаьш бригадана юкъера пенсе паха аьнна ар мара. Кертера цхьа белгало я бригада барт чІоагІбер — укхаза дац ер хьа ер са яхаш болх е моллагІа кхыдола ГІулакх къестаделга, берригаш а лаьм а хувцалуш болх беш ба участка моллагІча моттиге.

— Тха болх айхха бувзабенна ба дуккхача машинашьеча заводаш коллективашца, — ноах тха къамаьла юкъеенача Маленнна Екатерина Сергеевнас. — Оаха кийчеш йола тайн тайнара резино - технически изделеш: манжеташ, сальникаш, уплотнительни ГІозараш, тайнатайнара вкладышаш діаьх Кочубеевски, Беславовски, Череповецки, кхыча городашкарчу тха ер санна йолча заводашка Царгара хІанзалца цхьа рекламаш кхьачаьлна тхога, бакъда, хІара зайнахьа ихар санна, оаха ухийтаргІар ун каст-каста Кутаисски резино - технически изделей завода ціеІІа. Геттара но, цхьаьнна хІама хьаде йиш йоацаш хуьл цигара тхона хьаьхоача бийдал.

Из аьа а, ихьа ГІалат дакхьа а йиш йоацаш оаха дег ціара кьоабальеш и Белоруссера, Украинера. Волгоградера тхона хьаьхьаш йола бийдал.

Воча бийдалах ца ніаделеш найдаде хургІовцилга дика кхетаду бригадира, цудухьа нох бехитокхаме йоміраш хьаю шоай балхах, шоаш арахецача продукцех дог лаьчча коллективо. Бригада хІара болхло ва социалистически яхье ютвальнар, коммунистически къахьегама ударник, производства хьалха латтар. Хьинне даьхьа лоац хІаране общественни пахаре и, хІаьта бригадир ше на массанена а масал телар, шоаш ГІаьйна доаьхий социалистически деньхараш дилла кхоачашдира ціехьохар. Шеко ца ніиттаІ ніаьнг ніаьнг республика дела ціеІІаш хьитІахкоачачи денга цар кхоачашдерхиларах, хІана аьлча, литейни цеха ГІоІІа участок ца але а, бовкъа лоархІам болаш я цо арахе ца продукци.

Р. АУШЕВ.
СУРТА ТІА: М. Габастаев.

Авторы сур.

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

(Діаходдар. Доллаур 24 июле арайннача номер тІа).

ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ:

«Росмясомолстрой» Ростовски трестан Грозненски ОПМК ціолла:

Дудхожиева Айсана — штукатура.
Сохин Юрий Степанович — токарь.
Цеголов Петр Георгиевич — плотник.
Шогорин Георгий Иванович — керттерча бухгалтера.
Яченко Валентина Ивановна — ВокхагІйолча инженера-экономиста.

«Грознефтегеофизика» треста геофизически ремонтно-комплектовочни конторе ціолла:

Егиян Сируш Хасароновна — хьахочоа.
Лазаренко Валентина Николаевна — техника.
Осмолова Марфа Федоровна — пенсионерка.
Пашина Марина Хасановна — инженера.
Расперезов Александр Арзаевич — пенсионера.
Шарипов Георгий Борисович — ВокхагІйолча инженера.

«Грозненский рабочий» яхача издательстве ціолла:

Ключникова Валентина Васильевна — керттерча бухгалтера заместителя.

Нохч - ГІалгІай транспортни управлене Грозненски автошколе ціолла:

Голдевский Иван Николаевич — мастера.
Гончарова Мария Ивановна — гардеробщица.
Горохов Георгий Дмитриевич — мастера.
Макаев Тумиша Куцаевич — инженера.
Соколова Вера Прокофьевна — техника.
Степанов Николай Васильевич — мастера.

№ 36 йолча юкъерча школе ціолла:

Зеликова Варвара Архиповна — хьехархочоа.

Сиха медицински ціо деча больнице ціолла:

Бунтышева Пахара Исмайловна — санитарка.
Джабриилова Шурана — санитарка.
Корниенко Анастасия Матвеевна — санитарка.
Купреева Мария Игнатьевна — санитарка.
Фомина Лидия Григорьевна — рентген-лаборанта.

№ 10 йолча жилищно-эксплуатационни участке ціолла:

Болдырева Екатерина Ивановна — дворника.
Гога Просковья Михайловна — уборщица.
Липина Пелагея Петровна — делопроизводителя.
Митрикова Мария Семеновна — уборщица.
Яготинцева Надежда Михайловна — дворника.
Шашахметова Аминат Вахаевна — лифтера.

Шийн промышленности объединене автобазе ціолла:

Арустамов Сергей Аванесович — пенсионера.
Резиев Иван Дмитриевич — плотника.
Степанова Вера Михайловна — ВокхагІйолча бухгалтера.

СССР тастехнадзора Къулбисола-Кавказски округа управлене ціолла:

Бернович Роман Абрамович — пенсионера.
Республикански санлиндстанце ціолла:
Плисс Владимир Семенович — керттерча лора.

«Грозненгео» РЭУ Малхбузехьарча электрически сетешка ціолла:

Кравченко Мария Александровна — электрослесаря.

Грозненски чхьагІара-комбинати комбинате ціолла:

Авагимова Сара Сеповна — транспортировщицина.
Макаренко Александра Алексеевна — ВокхагІйолча бухгалтера.

НГІАССР Гостелерадио ціолла:

Амбарцумова Людмила Ильинична — редактора.

Художественни промыслай производственни объединене ціолла:

Кирпенко Валентина Петровна — гладильщица.
Сидорова Нина Федоровна — упаковщица.
Стоценко Раиса Григорьевна — сборщица.
Марков Александр Федорович — слесаря.

Стандарташтен, измерительни приборашен, техникаьен йолча госнадзора лабораторе ціолла:

Журавлева Валентина Емельяновна — ВокхагІйолча инженера.

Сийлахь-боккхача Даймехка ціена инвалидашта йолча республикански госпитале ціолла:

Ефимова Нина Михайловна — сестра - хозяйка.

НГІАССР упахьціено лоралра министерства «Зорька» яхача берий психоневрологически санаторе ціолла:

Кривенко Мария Степановна — медсестрана.

СКВО Грозненски тарнолка КЭЧ ціолла:

Бескородайная Вера Федоровна — йоккхагІйолча медсестрана.
Долженко Раиса Ивановна — ВокхагІйолча медсестрана.
Кваначкий Георгий Рафаэлович — лора.
Проина Людмила Ивановна — лора.

ЗАВОДСКОЙ РАЙОНЕ:

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене Ленинн ціерагІча ГНПЗ ціолла:

Божко Александра Ивановна — оператора.
Аюшко Владимир Иванович — газосварщика.
Вечный Сергей Александрович — оператора.
Горлина Раиса Михайловна — оператора.
Голежева Лидия Ивановна — оператора.
Джамилдаев Альвена — чистильщика.
Данилова Зинаида Михайловна — пенсионерка.
Донцова Нина Ивановна — машиниста.
Евгеньев Владимир Федорович — слесаря.
Ищенко Любовь Михайловна — прибориста.
Исаева Мария Лаврентьевна — пенсионерка.
Кузнецова Александра Александровна — оператора.
Кузина Лариса Петровна — установка начальника.
Лотников Николай Кононович — грузчика.
Липатин Иван Степанович — слесаря.
Мисиленко Михаил Семенович — слесаря.
Новикова Валентина Николаевна — оператора.
Носачев Александр Дмитриевич — слесаря.
Степахина Лидия Кузьминична — смены начальника.
Сванидзе Георгий Саготелович — ВокхагІйолча оператора.
Стародубцев Василий Семенович — пенсионера.
Сухоребринова Любовь Максимовна — машиниста.
Стрелкова Людмила Петровна — машиниста.
Тарасов Галина Кондратьевна — прибориста.
Хомский Виктор Михайлович — коксовагрузчика.

А. Шерипова ціерагІча Грозненски мехкадаьттА чаьхдоахача заводе ціолла:

Афанасьева Матрена Андреевна — вишнинста.
Артемова Алла Алексеевна — пенсионерка.
Вургантинова Клавдия Федоровна — пенсионерка.
Вондарь Николай Иванович — ВокхагІйолча оператора.
Виноградова Надежда Михайловна — пенсионерка.
Гладская Лидия Васильевна — лаборанта.
Гадбекова Висхадин Хамидович — оператора.
Дементьев Александр Алексеевич — оператора.
Зайцева Александра Васильевна — пенсионерка.
Иванова Мира Михайловна — оператора.
Киехтина Любовь Дмитриевна — пенсионерка.
Низовский Николай Леонидович — слесаря.
Полякова Евгения Ивановна — оператора.
Радунцева Ксения Михайловна — оператора.
Середа Людмила Ивановна — пенсионерка.
Устименко Татьяна Васильевна — машиниста.
Чиркин Василий Матвеевич — сварщика.
Шугарева Надежда Степановна — оператора.

Н. Анисимова ціерагІча Новогрозненски мехкадаьттА чаьхдоахача заводе ціолла:

Андриенко Нина Ивановна — оператора.
Будилович Анна Семеновна — болхлочоа.
Балан Ольга Егоровна — ВокхагІйолча инженера.
Белоусова Елена Васильевна — уборщица.
Гладилина Агафья Никифоровна — оператора.
Глинчиков Григорий Степанович — машиниста.
Гладчуков Григорий Васильевич — оператора.
Деркачева Александра Павловна — шеьдара.
Ельчанинова Зоя Александровна — машиниста.
Харченко Григорий Васильевич — оператора.
Юртаева Валентина Игнатьевна — детсада воспитательница.

«Грозгипронефтехим» яхача проектни институте ціолла:

Алфимова Валентина Александровна — группа культхочоа.
Кузьмина Маргарита Григорьевна — ВокхагІйолча техника.
Любина Евдокия Никитична — макетчица.
Суворов Александр Михайлович — ВокхагІйолча топографа.
Точилина Лея Алексеевна — инженера.
Кукушкина Софья Мутагимовна — оператора.

ЧИУС специализированни СМУ ціолла:

Булачева Асмана — болхлочоа.
Велин Иван Александрович — пенсионера.
Колесников Василий Никитович — пенсионера.
Нафталиев Давид Рустамович — пенсионера.
Сидоров Георгий Николаевич — пенсионера.
Чуланова Агафья Ивановна — болхлочоа.
Житкова Мария Павловна — болхлочоа.
Тибенин Федор Иванович — пенсионера.

«Монтажтермоизделия» яхача треста Грозненски СУ ціолла:

Абель Ольга Михайловна — изолировщицина.
Вострикова Рая Григорьевна — изолировщицина.
Дудиева Мединажа — изолировщицина.
Иванова Анна Ермоловна — изолировщицина.
Лоторева Клавдия Ивановна — болхлочоа.
Хасаева Залина — изолировщицина.

«Сеннаинефтегазпереработка» яхача производственни объединене ремонтно-монтажни управлене ціолла:

Ванихович Надежда Ивановна — маляра.
Варламова Лидия Александровна — штукатура-маляра.
Джамалдаев Джанералена — плотника.
Ковальчук Николай Васильевич — газоэлектросварщика.
Нырков Анастасия Петровна — бетонщицина.
Ткаченко Владимир Прокофьевич — электросварщика.
Чадаева Жамият Джабраиловна — болхлочоа.
Шахмурадова Кайбена — бетонщицина.

«Чечнигстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене ціолла:

Арутюнов Ашот Михайлович — начальника.
Болдышев Василий Наумович — слесаря.
Доценко Александр Павлович — водителя.
Мельникова Мария Николаевна — вулканизаторщика.
Шиелева Лидия Петровна — бухгалтера.
Тишина Елизавета Петровна — повара.

Грозненски мехкадаьттА Іилма-тохкама институте ціолла:

Афанасьев Семен Васильевич — слесаря.
Бобылев Григорий Андреевич — штукатура-маляра.
Ковтун Леонид Николаевич — слесаря.
Крысенко Петр Григорьевич — слесаря.
Мироненко Ольга Арефьевна — бухгалтера заместителя.
Прудская Марина Михайловна — пенсионерка.
Рябов Григорий Максимович — пенсионера.
Сабиров Мирфаиза Хайрулович — слесаря.

Нохч-ГІалгІай книготорге ціолла:

Бушман Лилия Альбертовна — ВокхагІйолча продавеца.
Демулевская Анна Георгиевна — продавеца.
Жегуленская Александра Ивановна — пенсионерка.
Крушкова Вера Яковлевна — пенсионерка.
Иванилова Мария Ивановна — пенсионерка.
Киселева Екатерина Трофимовна — техничка.
Лиманова Маланья Григорьевна — пенсионерка.
Марлабекова Шурана — пенсионерка.
Нешкова Прасковья Федоровна — ВокхагІйолча экономиста.
Ованесова Валентина Ивановна — товароведа.
Павлова Клавдия Матвеевна — продавеца.
Расповова Мария Васильевна — пенсионерка.
Салова Мария Федоровна — пенсионерка.
Суворова Антонина Васильевна — продавеца.
Фитулина Анна Матвеевна — пенсионерка.
Хачикова Анна Федоровна — ВокхагІйолча продавеца.
Хуторская Любовь Васильевна — пенсионерка.

(Пистедолар хургде).

ДИКА ХОАМАШ

Хьаьнгіа ма ди хьаьда бурув [illegible] Хиннаьн яхача [illegible] доаьлча моттиге ціеІІаьрг бурув токарголла кердача [illegible] старогрозненски бурувдеттарашка. Цу проектни ніаьрг а 5660 метр. [illegible] бурув [illegible] ніаьдолаьда [illegible] Розиков мерзе лаьтча брига де [illegible].

Дукхаьнна бурув [illegible] Д. Кр[illegible] [illegible] ньна [illegible] бурув [illegible] ІІ Якшова [illegible] бурувдеттарашка. Хіаьнгіа 160 метр ніаьр [illegible] бурув.

ГІулакхошта бурувдеттарашта мехкадаьттА дукхаьнна [illegible] ціаьнна [illegible] ніаьрг [illegible] ціаьнна [illegible] ніаьрг [illegible] ніаьрг [illegible] ніаьрг

Литературни оагІув

ХАМХОЕВ Аьмад

БОЛЬШЕВИКАШ БОАГІА

Тепаш хаза унзар аьлча,
Чоанаш хинна унахой
банна
Нанас хьалсте оалар сога:
— Большевикаш
ихоачаргба.
Кіорам тасса доанаш
данна,
Шіарца йоага юрташ яйна,
Нанас хьалсте оалар сога:
— Большевикаш
ихоачаргба.

Моастагі лата
йоргагіальча,
Іаьржа морзаш ака аьлча,
Нанас хьалсте оалар сога:
Большевикаш
ихоачаргба.
Сина ма поа хало
латташ,
Бирсе адам урастташ,
Нанас хьалсте оалар сога:
— Большевикаш
ихоачаргба.
Ленин! Боьзо!
Сийла поазаш
Моастагіашта
дуьхьалатташ,
Нанас хьалсте оалар сога:
Большевикаш
ихоачаргба.

Ціе баьранташ феца
лестош
Большевикий
поанаш уьзш,
Нанас ихайна аьлар сога:
— Кіаьна, ваі такан
кордьлар,
Къиза погон тіера
ихоссаш
Кіай ординташ
мехкаг йоллаш
Нанас ихайна аьлар сога:
— Когий тіабаш іолийгар.

Міаьрсана міаьрсана
Ахмадов Ахьмад
Ахьмадов Ахьмад
Ахьмадов Ахьмад
Ахь

Доаздол дехьара

ГДР. Вежарий пхе мехкара специалисташ болх беш ба Лейпцига округерча «Белен» яхача бензинови заводе. Из предприяти чуйоагІа г. Шведтерча республике йохкагІъярех йолча мехдаьттахимически комбината. «Белена» коллектива болх — из социалистически экономически интеграци къьгІа хьахьокхаш дарех хІама да. «Дружба» яхача мехкдаьтта проводогІа хьаухаш долча советски мехкдаьтта бензинах укхала этилен доаккх. Цул тІехьагІа бензин, этилен, коача газ, мехкдаьттах йоаха кхийола продукташ социалистически содружества мехкашка кхоач.

СУРТА ТІА: Чехословакера, Венгрера, Кубера, ГДР-ера специалисташ «Белена» яхача бензинови заводе.

АДН—ТАСС сурт.

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАГІА

ГАРГАРЧА МАЛХБОАЛЕН ЧЮАГІА МАШАР

«Правда» яхача газета хаттаршта йолъюста Л. И. Брежнева денна жоп дерригача дунен тІа доархІ Ливанера израильски агрессе соцайтара тІехьа. Гаргарча Малхбоалле чюагІа машар оттабара тІехьа хьадда аьшца дош сакна.

Цу Іаьлмате боккха доархІам болча шиг ханнахьа дІакхайкаьча дунен халкъашта юкъерча пишшатина мах бах варгІад. Израиль мохк хІалакбеш тІом беш я ливанский палестинский халкъашта духьалг США-ра хьадайта герз, цу даькъе шариковш фосфорин бомбаш, напалмаш, отравляющи веществаш санна йола гаргарски средствеш юкъе я кхуьлаш ливанский лаьтта нах боабеш, мохк бохабеш да израильски эскараш. Израиль леладу хуламаш бахьан долаш итташ эзапаш машаре баха нах боабаьв. ТІема цІера юкъе довш да бераш, бокхий нах, кхалнах. Юпцар я бокъонца йола генощид.

Дерригача дуненна туп йолча бакъдараша хьахоьох Израиль зуламе гІулакхаш. Йохкарча гайпара шиг тІаоаттабе из гІерталга дунен халкъашта юкъера кхохнаш конфронтаци михьара яхара, халкъаша лоаттабу пийсхоь къовсам юзаргІа толабаг США-е лелаеча политикана айкха дувзаделна хилар. США-е гуччахьа Ливано чГІерта лерхІаш леладеча гІулакхаша дІахо йолча хана кхы а чюагІаргІа нрбе, керда зуламаш дара агрессор хьалхьлаве тарлу.

Цунна цхьана, новкъюста Л. И. Брежнева денна жопа тІа белгалдаь ма хилларо, селла чюагІа трагически хьал иттача палестинцана гойтача дечІало кердача гайпара баьвзу дийнача халмаь дийна гІулаьх лорадеш уж болга, хІаьта уж нагбе могаргдоацилга а Вовх оагІонаьхьара хьежаьчв, пчцах Израиль агресси чюагІа политически ашар, дунен халкъашта юкъерча кроне цун изоляци кІоаргІулш хилар хул.

Цу хьалашка керттера доарХІам болаш хІама до Іарбий пхьоагІо хилар. хІаьта из дина иштаду агрессорах ихарбенна йохалІехьашка барбоацача цу регионе пийсача нанкъаша гІулакхаш тоадеш машар хилийтеш гІертача берригнеша. Советски Союз кердача машар бедаьна ашцна вон а душ Іаьбий мехкашка шерлуш боагІа цу критически хана пхьоагІо хилийтаре дуьзале еш мел доаг хІама нитара а даькка, палестинцийн вахара йолча бо къо. кІеррасаш, йоаш пачча хьалхе шиг лоІамагІа дерІайоаьлдеш хьелеш Іа Іалаьдара ашаш мел даран массане ишъа белгалдара тІехьара болам.

Новкъюста Л. И. Брежнева кернача йола тІа ДІонайбІаьвнаьв израильски агрессе соцайтарцен сиха. пхьаьнна къамаьл а довшш. израильски бІу арабанхьарен къаьдешнаш гІертагІа хьаьрг де дечІа. Пулинийн сапин Гаргарча Малхбоалле чюагІа машар оттабара доаттаран кІоастаргІа дендаьвнаьчча гІулакхаш йолча ... ГІулакхашка ... ТІемаш ... Штаташ хІаьна а Советски Союзана тІом кІаьлечча дІаьнгІаьлаьнна ... дешнаш дІаьнгІаьлаьрах ... ыхьна дат.

Пхьабаьлда ... йолча «шиблаьча тІемаш» ... ГІулакхаш тоаде беш ... ГІулакхаш ... ГІулакхаш ... ГІулакха